Olsztyn, 11 października 2021 r.

dr hab. Jakub Zięty, prof. UWM
Katedra Prawa Gospodarczego i Prawa Handlowego
Wydział Prawa i Administracji UWM

dr hab. Jarosław Dobkowski, prof. UWM
Przewodniczący Rady Dyscypliny Nauki Prawne
Wydział Prawa i Administracji UWM

Opinia Promotora

Dysertacja doktorska Pana mgr. Michała Gornowicza pt. „Prawne aspekty funkcjonowania monistycznego modelu zarządzania spółką europejską", spełnia wszystkie wymogi ustawowe stawiane tego rodzaju opracowaniom.

W przedłożonej dysertacji jej Autor dokonał szerokiej analizy obowiązujących w Polsce przepisów obejmujących monistyczny sposób zarządzania spółką europejską. Spółka europejska została wprowadzona so polskiego systemu prawnego przez ustawodawcę europejskiego na mocy Rozporządzenia Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8.10.2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (zwanego dalej jako rozporządzenie). Uszczegółowienie przepisów dotyczących funkcjonowania SE zostało wprowadzone Ustawą z dnia 4.03.2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej. Przepisy powyższe po raz pierwszy pozwoliły polskim przedsiębiorcą na wybór monistycznego modelu zarządzania w spółkach kapitałowych. W ramach tego modelu funkcjonuje jeden organ zarządzający określany radą administrującą. Obecnie monistyczny model zarządzania jest możliwy do wyboru w Prostej Spółce Akcyjnej. Wybór tematu był uzasadniony kilkoma kwestiami, m.in. brakiem jednej monografii obejmującej analizę rozwiązań dotyczących monistycznego modelu zarządzania spółką europejską w Polsce. W ramach badań Autor dysertacji porównał regulacje dotyczące monistycznego modelu zarządzania spółką europejską w Polsce oraz innych krajach. Dodatkowo również przeanalizował dostępne informacje o przyczynach wyboru monistycznego lub dualistycznego modelu zarządzania w tych krajach, a w ramach badań empirycznych zebrał informacje od spółek europejskich posiadających siedzibę w Polsce, a także „polskich" oddziałów SE o przyczynach wyboru jednego z dwóch modeli zarządzania. W pracy wykorzystano metody badawcze właściwe dla nauk prawnych tj. metodę: historyczno-prawną, dogmatyczno-prawną, prawnoporównawczą. W sposób pomocniczy wykorzystano badania ankietowe, wzmacniając nimi wyżej wskazane metody badawcze.

Celem dysertacji było: 1) poznanie stopnia znajomości i oceny przepisów monistycznego modelu zarządzania SE przez władze tych spółek w Polsce; 2) ocena wpływu wyboru modelu zarządzania SE na jej funkcjonowanie, 3) ustalenie przyczyn niewielkiego wykorzystania monistycznego modelu zarządzania SE w Polsce, 4) identyfikacja czynników mogących wpływać na wzrost zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej w formie SE. Autor dysertacji określił na podstawie tych celów tezy następujące tezy badawcze: 1) Jedną z najważniejszych przyczyn niewykorzystywania w Polsce monistycznego modelu zarządzania spółką jest brak wystarczających regulacji w polskim systemie prawnym oraz wiedzy przedsiębiorców dotyczących tego modelu. Dlatego regulacje te powinny znaleźć zastosowanie we wszystkich spółkach kapitałowych k.s.h., a nie wyłącznie w prostej spółce akcyjnej (zwanej dalej jako PSA); 2) Polskie ustawodawstwo powinno uszczegółowić

regulacje prawne dotyczące monistycznego modelu zarządzania, w szczególności w przedmiocie wprowadzenia kryteriów wyboru kandydatów do rady administrującej, zakresu delegowanych na rzecz dyrektorów wykonawczych kompetencji, mechanizmów monitorowania kondycji finansowej SE celem zapewnienia im efektywności, pozwalającej uniknąć ryzyka upadłości; 4) doświadczenia krajów, w których ustawodawstwo krajowe równorzędnie reguluje oba modele zarządzania spółką wskazują, że jest to czynnik sprzyjający wzrostowi zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej w formie SE.

W ramach uwag końcowych Autor dysertacji, wskazuje na przyczyny braku większego zainteresowania spółką europejską w Polsce, a także przyczyny częstszego wyboru dualistycznego modelu zarządzania. Ta ostatnia kwestia uzależniona jest przede wszystkim od doświadczeń ukształtowanych przez przyjęty w danym systemie prawnym model zarządzania spółkami kapitałowymi. W tych krajach gdzie podstawowym modelem jest model dualistyczny, również ten model przeważa w odniesieniu do SE i odwrotnie. Drugą przyczyną wyboru danego modelu jest sposób jego uregulowania. Im precyzyjniejsze są rozwiązania danego modelu tym jest on częściej wybierany. W odniesieniu do marginalnego znaczenia SE w Polsce Autor dysertacji wskazuje na brak znajomości tego podmiotu, zbyt duże bariery dla jej powołania czy w końcu możliwość uzyskania zakładanych efektów ekonomicznych czy organizacyjnych poprzez inne spółki kapitałowe funkcjonujące w danym systemie prawnym. Po wprowadzeniu rozwiązań dotyczących: transgranicznego świadczenia usług, swobody zawiązywania spółek przez obywateli państw członkowskich w wybranym przez nich kraju UE, określeniu przez TSUE zasad statusu osobowego innych spółek niż SE – przyczyny powoływania SE tracą swoje znaczenie. Dodatkowo zmniejszenie zainteresowania SE może wywołać brak preferencji podatkowych czy wręcz wprowadzona zmiana w sposobie opodatkowywania transakcji pomiędzy poszczególnymi jej oddziałami. Z wniosków *de lege ferenda*, Autor proponuje uzupełnienie lub odpowiednie stosowanie do monistycznego modelu zarządzania SE przepisów o PSA.

dr hab. Jakub Ligęza prof. UWM.